

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Efter drøftelse mellem de kommunale og statslige arbejdsgiverparter samt på baggrund af regeringens moderniseringsbestræbelser blev det efter forslag fra de offentlige arbejdsgivere i de i henhold til lov nr. 123 af 31/3 1985 om fornyelse og forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v. nedsatte paritetiske nævn bl.a. aftalt, at der inden for tjenestemandspensionsområdet skulle søges gennemført ændringer, der skulle tilgodese fleksibilitets- og moderniseringsbestræbelser på personaleområdet.

Således blev det bl.a. aftalt, at der med virkning fra 1. april 1986 skulle søges hjemmel for regulering af den opsatte pension, suppleret med en vis mulighed for fratrædelsesgodtgørelse til pensionsformål samt mulighed for at få en opsat pension udbetalt ved udtræden af arbejdsmarkedet efter det fyldte 60. år.

Der var endvidere enighed om, at der skulle aftales en udvidelse af den hidtidige aftale om retrætevilkår for statstjenestemænd, samt at der skulle søges lovhjemmel for at muliggøre hel eller delvis uændret pensionsmæssig status ved pensionering fra en lavere placeret stilling, som den pågældende f.eks. kan have overtaget i retrætesammenhæng.

De nævnte ændringer søges gennemført ved nærværende lovforslag.

Udviklingen er gået i retning af, at ægtefæller betragtes som to selvstændige økonomiske individer, hvilket taler for den opfattelse, at det ikke skal påvirke en tjenestemandspensionists pension, om ægtefællen får social pension.

På baggrund heraf og på grundlag af betænkningerne nr. 1028 og 1054 afgivet af henholdsvis pensionsudvalget og samordningsfradragsudvalget indeholder dette lovforslag flere ændringer på samordningsfradragsområdet, herunder en afvikling af det samordningsfradrag, der foretages i en tjenestemandspension på basis af ægtefællens social pension.

Herudover indeholder lovforslaget forskellige ændringsforslag af bl.a. præciserende karakter. Der henvises til de efterfølgende bemærkninger herom.

Reglerne om *opsat pension* blev indføjet i tjenestemandspensionslovgivningen i 1969 med det sigte at skabe bevægelighed inden for pensionssystemet. En opsat pension kommer på tale, typisk når tjenestemanden afskediges før det fyldte 60. år af en ham tilregnelig årsag, herunder afsked efter eget ønske – eller når han uden at have opnået ret til aktuel pension fratræder af en ham utilregnelig årsag – og den opsatte pension vil ifølge gældende lovgivning ikke blive reguleret fra fratrædelsestidspunktet til udbetalingstidspunktet, hvor regulering påbegyndes.

En sådan manglende regulering har været hindrende for tjenestemænds tilbøjelighed til at søge stillinger uden for det offentlige eller andre stillinger i det offentlige end tjenestemandstillinger.

Hertil kommer, at værdien af pensionskravet på grund af den manglende regulering er blevet stærkt forringet for en række af de tjenestemænd, der allerede er afskediget med opsat pension.

En regulering af opsatte pensioner med virkning fra de pensionsforhøjelser, der udløses pr. 1. april 1986 og herefter, vil – bortset fra den forudsatte, begrænsede mulighed for fratrædelsesgodtgørelse – ikke på kort sigt indebære større merudgifter for det offentlige.

Adgang til en opsat pension har eksisteret for de tjenestemænd, der siden 1969 er fratrådt fra en tjenestemandstilling med mindst 3 års pensionsalder.

Der er således ved denne ændringslovs ikrafttræden en bestand af allerede opsatte pensioner på op imod 10.000 inden for det statslige pensionsområde.

På baggrund af en forudsætning om, at den gennemsnitlige alder for de tjenestemænd, der er fratrådt med opsat pension, har været ca. 40 år, og at pensionerne først kommer til udbetaling fra den pågældendes 67. år, ved udtræden af arbejdsmarkedet efter det fyldte 60. år, eller hvis der tilkendes